UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Educació i contextos educatius

2026/2027

Codi: 101644
Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs
Educació social	FB	1
Pedagogia	FB	1
Educació Infantil	FB	1
Educació Primària	FB	1

Professor/a de contacte

Nom : Ricard Benito Perez

Correu electrònic : ricard.benito@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al final del document.

Prerequisits

És aconsellable acostumar-se a llegir i analitzar articles educatius, així com les notícies relacionades amb l'àmbit educatiu que apareixen a la premsa nacional i internacional.

Objectius

L'assignatura aborda el fenomen educatiu dins la societat actual i com aquest pot contribuir a generar una societat més justa. Des del context sociològic, polític i institucional de l'educació, mostra la rellevància d'aquesta en el desenvolupament individual i col·lectiu de les persones i grups, tot identificant, a grans trets, algunes de les limitacions més rellevants inherents al món de l'educació avui des de la perspectiva de la justícia social i els drets humans. Considera els marcs socials, polítics i institucionals com a referents generals on s'emmarca l'actuació dels agents que intervenen en un territori, aula o altre espai educatiu.

L'assignatura també contribueix a l'orientació educativa de l'alumnat de primer any a la facultat de Ciències de l'Educació, en presentar els possibles àmbits d'intervenció dels diferents professionals de l'educació i els contextos en què la seva actuació es desenvolupa. En aquest sentit, també té una clara funció propedèutica per a cursos posteriors.

Alguns dels objectius formatius són:

- Comprendre l'educació com un fenomen en el que incideixen múltiples contextos (social, polític i institucional);
- Desenvolupar pensament crític sobre els fenòmens educatius així com el desenvolupament de la perspectiva de gènere en l'educació;
- Relacionar realitats educatives concretes amb decisions i opcions socioeducatives;
- Identificar les dimensions socials i polítiques que emmarquen l'activitat pedagògica.

Resultats d'aprenentatge

1. Accedir a una informació bàsica i contextual de les principals aportacions pedagògiques teòriques i pràctiques que incideixen en la professió docent.
2. Analitzar, contextualment i pedagògicament, projectes educatius i informes d'avaluació nacionals i internacionals que versin sobre l'educació infantil i primària i que ajuden a prendre decisions en l'àmbit de la política educativa.
3. Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i d'educació en el context familiar.
4. Conèixer les tecnologies de la informació i de la comunicació, la seva evolució i les seves implicacions educatives.
5. Expressar-se i utilitzar els llenguatges corporal, musical i audiovisual per discernir selectivament la informació audiovisual que contribueix a l'educació, a la formació cívica i a la riquesa cultural.
6. Identificar les competències socioemocionals que intervenen en les interaccions individuals i grupals, analitzar i identificar les dinàmiques de grup, per aplicar estratègies per a la dinamització de grups, adquirir habilitats socials en contextos educatius i saber treballar en equips amb altres professionals.
7. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.
8. Comprendre l'evolució històrica dels principals corrents del pensament pedagògic a partir dels diversos contextos canviants que incideixen en la docència.
9. Analitzar críticament i autònomament les principals formulacions i pràctiques pedagògiques en l'actualitat tot sent capaç d'argumentar l'assumpció de criteris propis.
10. Observar i descriure les principals limitacions però també possibilitats dels actuals projectes i pràctiques educatives de diferents centres i professionals de la docència.
11. Comprendre els principals corrents del pensament contemporani d'influència educativa i la seva repercussió en les etapes educatives d'infantil i primària.
12. Introduir-se en el coneixement dels principals moviments pedagògics internacionals i, especialment europeus, que han influït en la teoria i pràctiques pedagògiques contemporànies d'incidència en l'escola infantil i primària.
13. Aprofundir en el coneixement de determinats autors i moviments pedagògics que han tingut una especial rellevància en el pensament i la pràctica educativa en el nostre país.
14. Identificar les àrees curricular a l'etapa de primària.
15. Conèixer el plantejament avaluatiu, i concretament els criteris d'avaluació a l'educació primària.
16. Analitzar els processos didàctics a l'aula i fora de l'aula.
17. Planificar accions d'ensenyament -aprenentatge que permetin atendre a la diversitat de l'aula.
18. Dissenyar estratègies didàctiques d'acord amb les necessitats i característiques diverses dels grups.
19. Analitzar les característiques d'una acció tutorial de qualitat.
20. Dissenyar processos d'acció tutorial d'acord amb l'anàlisi de les necessitats dels estudiants.
21. Analitzar críticament la realitat escolar i específicament d'aula per tal de proposar àmbits de millora.
22. Proposar àmbits de millora en les aules d'educació primària segons les possibilitats del context i a partir de principis científics.
23. Redactar projectes d'innovació tenint en compte les característiques tècniques d'aquests.
24. Vincular la innovació com element de desenvolupament professional.
25. Analitzar necessitats individuals i socials dels grups.
26. Dissenyar i aplicar dispositius d'avaluació inicial.
27. Analitzar els condicionants contextuals que porten a la justificació de les innovacions en els contextos escolars.
28. Dissenyar i desenvolupar l'avaluació de l'aprenentatge discent.
29. Identificar àrees i àmbits d'innovació en el context escolar.
30. Proposar projectes d'innovació concrets per a les aules d'educació primària tenint en compte les possibilitats del context.
31. Analitzar críticament, tot destriant el fonamental de l'accessori, innovacions en l'àmbit de l'educació primària
32. Elaborar projectes d'innovació aplicant la seqüència de programació adequada segons el paradigma o l'enfoc de referència.
33. Emprar metodologies i tècniques adients per a la planificació de projectes d'innovació.
34. Relacionar innovació, investigació i desenvolupament professional.
35. Identificar els principals canvis que en l'actualitat incideixen sobre la pràctica educativa i l'exercici

professional docent.
36. Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten a l'educació: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles.
37. Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació per analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
38. Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i analitzar i valorar la incidència dels referents històrics, culturals, polítics i ambientals en les situacions i propostes educatives i formatives.
39. Comprendre els referents teòrics i legals de les institucions educatives i demostrar un coneixement de la diversitat d''accions que composen el seu funcionament.
40. Conèixer els processos d'interacció i comunicació per abordar l'anàlisi de camp mitjançant metodologia observacional, utilitzant tecnologies de la informació, documentació i audiovisuals.
41. Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu espanyol situant-lo en el context europeu així com la legislació que el regula.
42. Desenvolupar un treball col·laboratiu, en equip, com a pas previ per al treball en xarxa.
43. Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral, tot assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
44. Avaluar l'activitat docent a l'aula, integrant processos d'autoavaluació.
45. Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral, tot assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
46. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
47. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
48. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
49. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
50. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
51. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
52. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
53. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
54. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
55. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
56. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
57. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
58. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
59. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
60. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.

Continguts

A) PERSPECTIVA MACRO DE LA SOCIETAT

1. La societat i el canvi social

1.1 Individu i societat

1.2 Canvi social i canvis en les formes de socialització

2. Grups socials, exclusió i integració socials

2.1 Estratificació social, mobilitat i pobresa

2.2 L'ètnia i el gènere com a eixos de desigualtat social

3. Família

3.1 Evolució i transformació de la composició i funcionament familiars

3.2 Canvis en els estils de socialització familiars

4. Grup d'iguals

4.1 Dinàmiques de pertinença i identitat dins del grup d'iguals

4.2 Grup d'iguals com a mediador dels altres agents de socialització

5. Pantalles

5.1 Ús que adolescents i infants fan de les diverses pantalles, xarxes socials i internet

5.2 Anàlisi del missatge i del seu impacte sobre valors i comportaments

6. Espais de socialització en el temps lliure

6.1 Evolució del concepte, quantitat i usos del temps lliure

6.2 Canvis culturals en la societat de l'oci i el consum de masses

B) PERSPECTIVA MACRO DE L'EDUCACIÓ: TEORIA I POLÍTIQUES EDUCATIVES

1. Drets humans i dret a l'educació.

1.1. Dret a l'educació i els seus indicadors. Referents internacionals i la societat actual.

1.2. Els drets de les persones subalternes.

1.3. Els drets dels infants.

2. Polítiques educatives i legislació actual.

2.1 Marc de la política i legislació educativa actual

2.2 Ideologia i polítiques educatives. Models actuals en context internacional

2.3. Polítiques d'igualtat de gènere i d'inclusió

3. Desigualtats educatives

3.1 Diversitat en el sistema educatiu.

3.3 Desigualtats educatives i socials amb perspectiva interseccional (gènere, ètnia, classe social, diversitat funcional, etc.)

3.4. Inclusió educativa i la pedagogia de Bell Hooks.

4. Agents educatius: entorn

4.1. Cultura adulto-cèntrica i patriarcal i educació.

4.2. Territori, xarxes i educació

4.3. Família i institució educativa.

5. Agents educatius: els professionals de l'educació.

5.1 Les persones professionals de l'educació: rol, funcions i competències

5.2 Funció de la persona educadora: reproduir o crear?

5.3 Perspectiva de gènere en la formació de les persones educadores.

6. La formació al llarg de la vida

6.1 La formació al llarg de la vida en la societat actual.

6.2 La formació al llarg de la vida en perspectiva internacional

6.3 Models de formació al llarg de la vida

C) PERSPECTIVA MESO I MICRO DE L'EDUCACIÓ: EL CONTEXT INSTITUCIONAL

1. Les organitzacions educatives

1.1 Les organitzacions com a estructures de i per la societat.

1.2 Naturalesa de les organitzacions

1.3 Components de les organitzacions

2. Tipologia de les organitzacions educatives

2.1 Criteris de classificació i tipus d'organitzacions

2.2 Característiques de les organitzacions d'educació formal

2.3 Característiques de les organitzacions d'educació no formal

3. Autonomia institucional i les seves implicacions a nivell institucional

3.1 Descentralització, desconcentració i autonomia institucional

3.2 Formats i tipus d'autonomia institucional

3.3 Implicacions de l'autonomia institucional

4. Institucions educatives i l'entorn

4.1 Institucions educatives i el context mediat

4.2 Les institucions educatives i l'entorn

4.3 La implicació i participació de les institucions educatives en l'entorn

5. Les institucions educatives com comunitats formatives

5.1 Les comunitats educatives com comunitats socials

5.2 Les comunitats d'aprenentatge

5.3 El centre educatiu com a comunitat formativa

6. Les institucions educatives com espai d'intervenció

6.1 L'espai d'intervenció pedagògica: components

6.2 Organització de l'espai d'intervenció

6.3 La relació pedagògica en el camp d'intervenció

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Sessions de GG - Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	45	1,8	17, 26
Seminari de treball relacionat amb el projecte ABI	2	0,08	18
Tutories i seguiment de les activitats proposades	50	2	27, 52
Tres sortides de camp en grups reduïts (1/3 part del gran grup) a institucions relacionades amb diferents àmbits educatius	15	0,6	17, 52
Projecte ABI (Aprenentatge Basat en la Indagació)- treball en grup construït al llarg del desenvolupament de l'assignatura, des d'una perspectiva transdisciplinar.	8	0,32	17, 18, 19
Seminaris vinculats al GG- Espais de treball grup reduïts (1/3 part gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en les temàtiques treballades en el gran grup.	18	0,72	17, 18
Lectura dels textos recomenats, activitats de cada bloc, preparació sortides de camp, seminaris transversals	150	6	17, 18, 19, 24, 26, 27, 52
Projecte ABI (Aprenentatge Basat en la Indagació) . Treball en grup realitzat al llarg de tota l'assignatura. Presentació d'article i Presentació Oral de resultats.	2	0,08	18, 19, 24, 26, 27

El protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal com es mostra en el quadre.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen Bloc A	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60

Projecte ABI en grup	25%	3	0,12	2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60
Examen Bloc C	20%	2	0,08	4, 5, 8, 10, 15, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 32, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 60
Treball Complementari (bloc A 5%, bloc B 5% i bloc C 5%)	15 %	1	0,04	11, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 32, 39, 41, 42, 45, 47, 49, 50, 52, 55, 58, 59, 60
Examen Bloc B	20 %	2	0,08	3, 4, 5, 8, 10, 11, 13, 15, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 32, 35, 38, 39, 41, 44, 45, 46, 49, 50, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60

1. AVALUACIÓ CONTINUADA

Al final de cada bloc de contingut, es realitzarà un examen escrit individual que inclourà aspectes treballats durant les sessions presencials, els seminaris, les sortides i les lectures obligatòries. Així mateix, durant el curs hi haurà diferents lliuraments d'evidències d'avaluació individuals o grupals. La data de cada lliurament es comunicarà al principi de cada bloc de contingut i estarà disponible al campus virtual. Si l'estudiant aporta com a màxim un 50% o menys de les evidències d'avaluació, se li considerarà l'assignatura com a "No avaluable".

- L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant els exàmens i les activitats individuals i grupals que es mostren a la graella.

- Per poder aprovar l'assignatura és necessari aprovar els tres exàmens amb una nota mínima de 5 sobre 10. Aquestes són les dates dels exàmens:

Grup 1 Pedagogia: Bloc A (11/11/2026), Bloc B (17/02/27) i Bloc C (28/04/27)

Grup 2 Educació Social: Bloc A (19/11/2026), Bloc B (18/02/27) i Bloc C (06/05/27)

Grup 21 Educació Primària: Bloc A (27/11/2026), Bloc B (26/02/27) i Bloc C (14/05/27)

Grup 31 Educació Primària: Bloc A (27/11/2026), Bloc B (26/02/27) i Bloc C (14/05/27)

Grup 41 Educació Primària: Bloc A (27/11/2026), Bloc B (26/02/27) i Bloc C (14/05/27)

Grup 61 Educació Infantil: Bloc A (27/11/2026), Bloc B (26/02/27) i Bloc C (14/05/27)

Grup 62 Educació Infantil: Bloc A (27/11/2026), Bloc B (26/02/27) i Bloc C (14/05/27)

Grup 71 Educació Primària: (11/11/2026), Bloc B (17/02/27) i Bloc C (28/04/27)

- L'alumnat que no assoleixi un mínim de 5 en alguna de les activitats d'avaluació tindrà dret a accedir a la recuperació.

- L'examen de recuperació es farà a final de curs. Aquestes són les dates de l'examen de recuperació:

Grup 1 Pedagogia: Examen de recuperació (26/05/27)

Grup 2 Educació Social: Examen de recuperació (17/06/27)

Grup 21 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 31 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 41 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 61 Educació Infantil: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 62 Educació Infantil: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 71 Educació Primària: Examen de recuperació (26/05/27)

QUALIFICACIONS

Les qualificacions de cadascuna de les evidències d'avaluació es faran públiques al campus virtual en els 20 dies hàbils següents al seu lliurament.

L'estudiant que vulgui podrà revisar la nota notificant la voluntat de revisió al professorat.

2. AVALUACIÓ ÚNICA

Evidències d'avaluació: un únic examen de tres parts (seguint els continguts dels tres blocs temàtics) i l'entrega d'un treball individual amb tres parts (seguint els continguts dels tres blocs temàtics). Es penjaran les orientacions al campus virtual de l'assignatura. Aquestes són les dates de l'avaluació única (en aquesta data es realitza l'examen i és també el termini per l'entrega al campus virtual del treball):

Grup 1 Pedagogia: Avaluació única (28/04/27)

Grup 2 Educació Social: Avaluació única (6/05/27)

Grup 21 Educació Primària: Avaluació única (14/05/27)

Grup 31 Educació Primària: Avaluació única (14/05/27)

Grup41 Educació Primària: Avaluació única (14/05/27)

Grup 61 Educació Infantil: Avaluació única (14/05/27)

Grup 62 Educació Infantil: Avaluació única (14/05/27)

Grup 71 Educació Primària: Avaluació única (28/04/27)

En el cas de l'avaluació única, l'examen té un pes del 60% en el conjunt de l'assignatura i el treball té un pes del 40%.

Per tal de superar l'assignatura, s'ha d'assolir una nota mínima de 5 sobre 10 en cadascuna de les evidències.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada. Aquestes són les dates de la

recuperació:

Grup 1 Pedagogia: Examen de recuperació (26/05/27)

Grup 2 Educació Social: Examen de recuperació (17/06/27)

Grup 21 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 31 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 41 Educació Primària: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 61 Educació Infantil: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 62 Educació Infantil: Examen de recuperació (11/06/27)

Grup 71 Educació Primària: Examen de recuperació (26/05/27)

La revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que per a l'avaluació continuada.

3. ALUMNAT QUE MATRICULA L'ASSIGNATURA PER SEGONA O TERCERA VEGADA:

L'alumnat en segona convocatòria o posterior tenen les següents opcions:

OPCIÓ 1: Acollir-se a l'avaluació continuada realitzant per cada bloc l'examen final de bloc i un treball individual per bloc a determinar pel professorat.

Obligatori concertar una tutoria amb cada professor a l'inici de cada bloc.

OPCIÓ 2: Acollir-se a l'avaluació única.

L'assignatura no admet una prova de síntesi per als estudiants que es matriculen per segona vegada.

ALTRES INFORMACIONS

L'assistència a classe és obligatòria. Per superar l'avaluació continuada cal haver assistit, com a mínim, a un 80% de les sessions de l'assignatura.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero en tot el Bloc on se situï el treball. En el cas de còpia entre dos estudiants, si no es pot saber qui va copiar de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos estudiants. Es considera còpia un treball que reprodueix tot o gran part del treball d'un altre. Plagi és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, sigui publicat en paper o en digital. Veure documentació: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Aquesta assignatura contempla la realització de tres sortides de camp a institucions relacionades amb diferents àmbits educatius.

ÈTICA

En aquesta assignatura és imprescindible mostrar una actitud compatible amb la professió educativa. Algunes competències són: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), llenguatge inclusiu, etc.

És necessari que l'alumnat demostri que és responsable i rigorós en el treball autònom, que participa de forma activa a les classes, mostra pensament crític i unes conductes que afavoreixen un entorn amable i positiu, democràtic i on es respecten les diferències. No es toleraran actituds racistes, sexistes o discriminatòries.

Bibliografia

AAVV. (2002). *Mujer y Educación. Educar para la igualdad, educar desde la diferencia*. Grao.

AA.VV. (2025). Desiguals. Dossier Crític - 13. Barcelona: Pol·len Edicions

ABAD, J. (Coord.). (2017). *Aprendre a conviure, aprendre a transformar.* Graó.

ACTION AID (2006). *Corregir los errores. Puntos de referencias internacionales sobre la alfabetización de adultos*. Action Aid.

ALONSO SAÉZ, I. & ARETXE SÁNCHEZ, K. (Eds.). (2019). *Educación en el tiempo libre. La inclusión en el centro*. Octaedro.

BELZUNEGUI, À.; BRUNET, I.; PASTOR GOSÁLBEZ, I. & VALLS FONAYET, F. (2008*). Mestres, escoles i igualtat entre gèneres*. Instituto de la Mujer. Publicaciones

BIDDLE,B. & altres (2000). *La profesión de enseñar*. Paidós.

BONA, C. (2016). *Las escuelas que cambian el mundo*. Plaza & Janés.

BOOTH, T., & AINSCOW,M. (2002) *Index per a la inclusió*. ICE Universitat de Barcelona.

CAMPS, V. (2010). *Democracia sin ciudadanos*. Trotta.

CANTÓN, I. & PINO, M. (Coord.) (2017*) Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento.* Alianza Editorial.

CASTELLS, M. (1997). *La era de la información: Economía, Sociedad y Cultura.* Alianza Editorial

CHOMSKY, N. (2012). *La (Des)Educación*. Austral.

COBO, R. (2008). *Educar en la ciudadanía. Perspectivas feministas.* Catarata.

CUADRADO MUÑOZ, F.J. (2019). Evolución y sentido de la autonomía de los centros educativos. *Revista de la Asociación de Inspectores de Educación de España*, *31,* 1-30.

DE LA FUENTE BLANCO, M.G. & MERINO, R. (coord.) (2007). *Sociología para la intervención social y educativa*. Editorial Complutense.

DELORS,J. (coord.) (1996). *La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI*. UNESCO/Santillana.

DECRET 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5686,* de 5 d'agost de 2010. https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2010/08/03/102

DECRET 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5763,* de 11 de novembre de 2010. https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2010/11/02/155

EUROPEAN COMISSION, EACEA & EURYDICE. (2017). *Citizenship Education at School in Europe - 2017.* Publications Office of the European Union.

EL HACHMI, N. (2008). *L'últim patriarca*. Ed. Planeta

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (2017). *Más escuela y menos aula*. Morata.

FERNÁNDEZ PALOMARES, F. (coord.) (2003): *Sociología de la Educación*. Pearson Prentice Hall.

FERNÁNDEZ TILVE, Mª. D. & FERNÁNDEZ SUÁREZ, G.F. (2016). *La escuela de ayer, hoy y mañana: claves y desafíos*. Dykinson, D.L.

FUNES ARTIAGA, J. (2019). Fer de mestre quan ningú no sap per a què serveix. Editorial Eumo: Vic

GAIRÍN, J. & MUÑOZ, J. L. (2013). La organización escolar como campo de estudio e investigación. *Revista Anthropos: Huellas del Conocimiento*, 238, 11-27.

GAÍRIN, J. (2013).Autonomy and school management in the Spanish context. Paper presentat a la conferència \"Le leadership éducatif dans les pays de l'Europe Latine: autonomies, identités, responsabilités\". Roma, Desembre, 5-7

GAIRÍN SALLÁN, J. (2020). Autonomia de centres educatius o l'autonomia institucional. Segona part. *Revista Forum, 51*, 5-10.

GAIRÍN, J. & CASTRO, D. (2021). *El contexto organizativo como espacio de intervención*. Editorial Síntesis

GARCES, M. (2020). *Escola d'aprenents*. Galaxia Gutenberg.

HARRIS, J.R. (2003). *El mito de la educación.* DeBolsillo.

HESSELBEIN, F. et al. (2006). *La organización del futuro*. Ediciones Deusto.

hooks, b. (1994). *Teaching to transgress: education as the practice of freedom*. Routledge.

HOLZSCHULER, C. (2016). *Cómo organizar Aulas Inclusivas. Propuestas y estrategias para acoger las diferencias*. Narcea.

KOROL, CLAUDIA (comp.) *Hacia una pedagogía feminista. Géneros y educación popular*. El colectivo.

MUÑOZ MORENO, J.L.; RODRÍGUEZ-GÓMEZ, D. & BARRERA-COROMINAS, A. (2013). Herramientas para la mejora de las organizaciones educativas y su relación con el entorno. *Perspectiva educacional.* 52:1, 97-123. (Disponible a: http://goo.gl/znXl2l)

MUÑOZ, J. L. (2009). *La participación de los municipios en la educación*. Editorial Popular.

MUÑOZ, J. L. (2012). Ayuntamientos y desarrollo educativo. Editorial Popular.

MUÑOZ, J. L. & COLORADO, S. (2016). Participación, ciudad y educación: los Consejos de Infancia y de Adolescencia. *KULTUR Revista Interdisciplinària sobre la Cultura de la Ciutat*, Vol. 3, Nº 6, 171-192. http://www.e-revistes.uji.es/index.php/kult-ur/article/view/2001

Muñoz, J. L. y Gairín, J. (2022). *Diseño y desarrollo de las organizaciones educativas*. Madrid: Editorial Dykinson. (en premsa)

NAVARRO, V. (2002). *Bienestar insuficiente, democracia incompleta.*Ed Anagrama.

NEVADO, D. (2007). *El desarrollo de las organizaciones del siglo XXI: ética, responsabilidad social, gestión de la diversidad y gestión del cambio*. Walters Kluwer

NIEMI, H, TOOM, A. & KALLONIEMI, M. (2012). *Miracle of Education*. Sense Publishers, University of Helsinki.

NOVELLA CÁMARA, A.M. (2009). La participació dels infants a la ciutat des del Consell d'Infants. Generalitat de Catalunya, Departament d'Acció social i ciutadania. *Secretaria d'infància i adolescència. ONU (1948). Declaració dels drets humans.*

LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5422,* de 16 de juliol de 2009. https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2009/07/10/12

LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'Educació. *Boletín Oficial del Estado, 106,* de 4 de maig de 2006. https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es/lo/2006/05/03/2

OECD. (2019). *Education at a Glance 2019.* OECD Publishing

PATEMAN, C. (1988). *The sexual contract.* Polity Press.

RIVIERE, T. (2025). La Distinción: basado libremente en la obra de Pierre Bourdieu (2ª ed.). Barcelona: Garbuix Books.

TABERNER, J. (2002). *Sociología y Educación*. Tecnos.

STOLL, L. & FINK, D. (1999). *Para cambiar nuestras escuelas. Reunir la eficiencia y la mejora*. Octaedro

SUÁREZ, C. & MUÑOZ, J. L. (2017). El trabajo en red y la cooperación como elementos para la mejora escolar. *Propósitos y Representaciones*, 5, 1, 349-402. Disponible en: http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/150

TÉBAR CUESTA, F. (2018). Autonomía de los centros educativos (intervención de la Inspección de Educación). *Revista de la Asociación de Inspectores de Educación de España*, *29,* 1-26.

TOMASEVSKI, K. (2004). *El asalto a la educación*. Intermón/Oxfam

TONUCCI, F. (2015). *La Ciudad de los niños.* Graó.

Webs: MEC: http://www.mec.es

Programari

En el cas que la docència s'hagi de realitzar en format virtual a conseqüència de mesures sanitàries, es farà servir MICROSOFT TEAMS per les sessions sincròniques i el Campus Virtual UAB (moodle) com a principal mitjà de comunicació i d'intercanvi dels materials docents.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest enllaç. Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	21	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	31	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	41	Català	anual	tarda
(TE) Teoria	61	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	62	Català	anual	tarda
(TE) Teoria	71	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	101	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	101	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	102	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	102	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	103	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	201	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	201	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	202	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	202	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	203	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	211	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	211	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	212	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	212	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	213	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	311	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	311	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	312	Català	anual	matí-mixt

(SEM) Seminaris	312	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	313	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	411	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	411	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	412	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	412	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	413	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	611	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	611	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	612	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	612	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	613	Català	anual	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	621	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	621	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	622	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	622	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	623	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	711	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	711	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	712	Català	anual	tarda
(SEM) Seminaris	712	Català	anual	tarda
(PLAB) Pràctiques de laboratori	713	Català	anual	tarda